
UN *DRAFT* DE PROGRAM ȘI O RUBRICĂ NOUĂ

Mental, Postmodernitate și Postmodernism - un *Draft* de program

Mă voi referi, în cele ce urmează, la unele preocupări promovate în secțiunea (rubrica) "Filosofia Științei" a NOEMEI.

Doi poli focalizează astăzi interesul uni părți, din ce în ce mai mari, a comunității științifice și filosofice pe plan internațional. **Mentalul** și așa numitul **postmodernism**. Primul pare a fi fost amorsat de paradigma **conștiinței** (Husserl), cel de al doilea, de cea a **limbajului** (Witgesttein). Între ele, tronează paradigma **ontologicului** (Heidegger). Paradigmă ce se dorește unificatoare.

Mentalul conduce, *volens-nolens*, la cercetarea naturii conștiinței (implicit, a "eu-lui", "persoanei", "personalității" și a raportului "subiectiv-obiectiv"). În paranteză fie spus, lămurirea acestei "naturi" este considerată de mulți cercetători ca fiind principala barieră ce trebuie depășită astăzi de știință și filosofie.

Postmodernismul conduce, tot *volens-nolens*, - trecând și prin ceea ce se numește "Filosofie analitică", legată strâns de "analiza" limbajului (natural, dar nu numai) - la redefinirea adevărului (și tot implicit, a "eu-lui", "persoanei", "personalității" și a raportului "subiectiv-obiectiv").

Ambele se întâlnesc pe tărâmul **ontologicului**. Însă dând soluții diferite. Și, în același timp, luând în considerație, în majoritatea cazurilor, "informația". Corelată cu analogia dintre ce se întâmplă în creierul (nu numai uman) - procese modelabile printre altele prin "rețele neuronale" - și procesele care apar în cadrul Internetului (aparitia "Cyberspațului").

În cadrul unei specializări extrem de înguste, care prelungește nejustificat "raționalitatea" **modernă** spre ceea ce eu numesc **postmodernitate** și nu **postmodernism**, cred că publicația NOEMA se afla printre puținele care a încercat - încă de la început - și continuă încercarea de a oglindi, corelat și integrator, preocupări din cadrul noului triumphi "**conștiință - ontologie - limbaj**", tinzând astfel spre o sinteză care să apară, mai devreme sau mai târziu, în mod natural. Și dacă, în cadrul primelor două volume ale NOEMEI, preocuparea amintită părea întâmplătoare, acum ea începe să se constituie într-un *draft* de program. Las la latitudinea și, sper, interesul și plăcerea cititorilor, să urmărească evoluția, în viitor, a acestui program.

În același timp trebuie spus că, prin specificul său, NOEMA, urmărind obiectivele CRIFST (Comitetului Român de Istorie și Filosofie a Științei și Tehnicii), a publicat și va publica și alte materiale care nu se referă strict la cele menționate în paragraful anterior.

Revenind la *draft*-ul de program amintit. Poate voi fi acuzat de "patriotism desuet", dar nu pot să nu mă întreb 'cum se face că unele personalități de origine română și care au câștigat notorietate internațională, se află în primele rânduri ale celor ce par să ilustreze un astfel de program?'. Mă refer la Ștefan Lupașcu, Mihai Drăgănescu, Virgil Negoită, Basarab Nicolescu - pentru a nu

enumera decât câteva astfel de personalități. Poate, într-un material viitor, voi încerca să propun un răspuns la această întrebare.

Referitor la titlul acestui paragraf, mă simt dator, nu să justific de ce am făcut distincția între **postmodernitate** și **postmodernism**, ci să răspund printr-o nouă întrebare: '**harta**, propusă de **postmodernism**, pentru a descrie noua realitate în care trăim și pe care eu o numesc **postmodernitate**, aproximează, cât de cât, această realitate, sau se referă - din ce în ce mai mult - la o **realitate iluzorie** (a se vedea - printre altele - și conceptul de "simulacru" la care este forțat - de coerența discursului său - să ajungă Baudrillard)?' În sensul celor de mai sus, o discuție pare a fi deschisă de articolele publicate în acest volum de C. V. Negoită, Adrian Mihalache, Gabriel Memelis, Iosif Arian și Dan Răileanu .

În fine, doresc să atrag în mod special atenția asupra articolului aparținând academicianului M. Drăgănescu: 'Coștiința fundamentală a existenței'. Articolul respectiv este o republicare (prima dată a apărut în revista ACADEMICA, numerele: ianuarie, februarie, martie, 1998). Considerând acest material unul dintre cele mai interesante luări de poziție ale lui M. Drăgănescu - autorul modelului "Ortofizic" (Inelul Lumii Materiale) - în ceea ce privește **natura conștiinței**, am solicitat și obținut acordul autorului de republicare a articolului. Articolul respectiv este urmat de o lucrare a subsemnatului intitulată 'Unele comentarii în legătură cu "Monoidul existenței" propus de M. Drăgănescu'. Lucrarea se încheie cu analiza posibilităților de a descrie, sau nu, prin formalisme matematice și/sau în mod conceptual (i.e. logic-aristotelic, cu sau fără "terț inclus") domeniul **fenomenologicului**. Nu intră însă în discuție descrierile de natură religioasă, filosofică (îndosebi hermeneutică), artistică și de alte naturi (e.g. ocultă, shamanică, etc.). Se sugerează totuși că astfel de descrieri ar putea fi "adevărate" dacă se respectă unele rigori dictate de Logica buddhistă.

O rubrică nouă

Datorită primirii la redacție a unor materiale, extrem de interesante, aparținând unor membrii ai grupului de "Cercetări interdisciplinare - CRIFST" și care nu pot fi încadrate strict în cele două rubrici permanente ale NOEMEI ("Filosofia științei" și "Istoria științei și tehnicii"), s-a simțit nevoia introducerii unei noi rubrici, nepermanente. Ea va fi nepermanentă în sensul că va fi utilizată (și intitulată diferit) numai când vor fi admise spre publicare articole de genul menționat.

Această nouă rubrică este inaugurată, în acest volum, de lucrarea, cu un marcant caracter original, a arhitectului Roman Popa: "Reoarhitectura". Menționez că "Reoarhitectura" - bazată pe serii care, deși includ fractalul "Bandă moebius" depășesc însă conceptul de "Serie fractală" propriu zisă - a primit mai multe distincții în cadrul unor manifestări internaționale de "Inventică". Mai adug:

- ◆ Reoarhitectura, după parerea mea, poate crea obiecte artificiale care se încadrează perfect în realitatea postmodernă în care trăim și nu într-o realitate postmodernistă iluzorie. Și aceasta, deoarece ea se bazează pe forme existente în Natură. Mai mult, deși formele menționate sunt, în cadrul Naturii, de multe ori instabile, prin Reoarhitectură ele capătă caracterul unei stabilități a **desfășurării** printr-un **echilibru dinamic**;

-
- ◆ Cine are răbdarea parcurgerii cu atenție a lucrării arhitectului Roman Popa va fi răsplătit, în final, de perspectiva poetică propusă de autor atunci când acesta "vizualizează" anumite construcții "reoarhitectonice" viitoare. Perspectivă care este susținută însă de rigoarea arhitectului și inginerului care, utilizând, în mod pragmatic, un aparat matematic care nu este la îndemâna oricui, demonstrează că formele propuse sunt cert posibil a fi realizate și să prezinte durabilitate în timp; ele oferă în plus și avantaje evidente din multiple punctele de vedere dintre care enumerăm doar două: o iluminare și aerisire naturale corecte și îndepărtarea sentimentului de claustrofobie provocat, nu rare ori, de construcțiile actuale. Mai mult, se sugerează chiar și utilizarea unor forme "reoarhitecturale" în decorările interioare precum și în confecționarea unor obiecte de podoabă (bijuterii).

Gorun Manolescu,
Redactor șef "NOEMA".